

TREEF MAGAZINE

Jaargang 1 Nummer 9

mensen van om de hoek

RO-MÍ

Ro-Mí: 'Ik ben geadopteerd, maar toch vinden mensen vaak dat ik op mijn moeder lijk' | Als mensen Vincent vroeger vroegen wat hij later wilde worden, antwoordde hij altijd: 'gek of motorrijder' | Marjolein: 'Door alles wat je doet en meemaakt komen er weer nieuwe dingen op je pad' | Margret: 'Peter hoort gewoon bij ons'

TREF

MAGAZINE

TREF MAGAZINE *over mensen van om de hoek*

Niemand wordt met een gebruiksaanwijzing van zichzelf, van de wereld of van het leven geboren en iedereen maakt er op z'n eigen manier toch iets unieks van. In het maandblad TREF tref je de persoonlijke verhalen van mensen van om de hoek. Zij vertellen wat hen beweegt en motiveert, en wat hun dromen en teleurstellingen zijn. Alles kan in TREF. Het tijdschrift biedt inzicht in de beweegredenen van onze buren en wil hierdoor het wederzijds begrip in de samenleving versterken.

TREF is fijn, maar nog klein. Wil je ons meehelpen groter te worden en een steentje bijdragen aan een begripvolle samenleving? Adverteer, sponsor, schrijf mee, deel uit, of draag bij. Samen maken we een verschil!

TREF Redactie:

Aureliavlieder 58
8016HC Zwolle
tel. 038-4653244
info@TREFmagazine.nl
www.TREFmagazine.nl

Aan TREF 9 werkten mee:

Mathilde van Hulzen, Jenny Kamps,
Janneke Pelle, Janoh de Groot,
Willeke Turkenburg e.a.

Informatie, Inspiratie, Acquisitie

Janoh de Groot 0626-534403
janoh@TREFmagazine.nl

Niets uit deze uitgave mag op enigerlei wijze worden gereproduceerd of vermenigvuldigd zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever kan niet aansprakelijk worden gesteld voor persoonlijke of materiële schade, veroorzaakt door onjuiste informatie in de redactionele kolommen. Uitspraken van columnisten of geïnterviewden in TREF hoeven niet overeen te komen met de mening van de redactie.

TREF is gratis. Kijk voor de TREFpunten op TREFmagazine.nl. Een abonnement is mogelijk, je betaalt alleen de verzend- en administratiekosten: € 27,50 per jaar. Maak het betreffende bedrag over op bankrekeningnr. 656 003 413 t.n.v. Marijke Mosterman Journalistieke Producties onder vermelding van naam en adres, en je ontvangt TREF per omgaande.

TREF is een uitgave van Marijke Mosterman Journalistieke Producties en verschijnt 11 keer per jaar.

TREF uit? Gooi 'm niet weg. Spaar 'm, bewaar 'm of geef 'm door!

Zeur & Zanik *overwegen passieve 50-plussers te worden*

Wie mij ooit 'actieve 50-plusser' noemt, kijk ik nooit meer aan. Dieptrieste, terminale betiteling.

Troost je. Ik denk niet dat iemand jou ooit 'actief' zal noemen.

Marijke Mosterman

IN TREF 9:

MARJOLEIN

MARGRET

De vaandrig heeft het mar
En in bekoonlijk gezelschap

RO-MI

VINCENT

- Janneke's belevenissen 12
- Door het oog van TREF 15
- Amsterdam Outsider Art 16
- Jenny's zwerfjongeren 18
- Mathilde's Recept 27
- Denksels van Puntenslijper 28

Over tekenen, BALLET, SCHOOL en China

Ze houdt van tekenen, met haar vriendinnen spelen en ballet. Ro-Mí vindt veel dingen leuk. 'Misschien wil ik later wel tekeningen voor kinderboeken gaan maken', zegt ze. 'Maar misschien wil ik ook wel naar de balletschool. Ik weet het nog niet!' Gelukkig hoeft ze het ook nog niet te weten, want Ro-Mí is negen en zit in groep 6. Dus heeft ze nog tijd genoeg om keuzes te maken.

Ro-Mí zit op de Vrije School Michaël. 'Ik zou niet op een andere school willen zitten', vertelt ze. 'Een vriendinnetje van mij dat ik ken van ballet, zat eerst op een andere school en nu zit ze ook op de Vrije School. Ze vertelde hoe het op de andere school was. Dat je daar heel veel moet leren uit boeken en van bladen en zo. Bij ons gaan we 's ochtends eerst fluiten en zingen en dan doen we een ochtendspreuk. Dat je dankbaar bent voor alles. En dan doen we ook rekenen en taal, maar tussendoor gaan we vaak knutselen en tekenen en schilderen.' Ze leert van alles op school. 'Je leert samenwerken en dat je goed bent voor elkaar. We hebben nu een rekenperiode. En dan leren we tafels en ook gedeeld-door-tafels. We krijgen ook vaak taal. Elke week krijgen we een taalblad met kolmetjes en daar moeten we dan woorden in schrijven. Zo kun je die oefenen. Over een tijdje krijgen we ook nog een keertje Engels. Onze juf komt uit Engeland. Ze is heel leuk. Ze geeft vaak complimentjes en ze praat soms grappig. Ze zegt bijna nooit 'verschrikkelijk' omdat ze dat moeilijk vindt om uit te spreken. Nou en verder krijgen we bijvoorbeeld topo. Dan leer je waar alles ligt. Wat ik leuk vind om te leren? Breuken vind ik wel leuk. Ik ben niet supergoed in leren denk

ik, maar ik ben er ook niet slecht in.' Meestal heeft ze wel zin om naar school te gaan, maar soms ook niet. 'Het ligt eraan wat voor humeur ik heb.' Ro-Mí heeft veel vriendinnetjes. 'Van school en van ballet. Ik ben gauw jarig en dan gaan we een meidenfeestje geven. We gaan op een boot glitterjurkjes maken voor onszelf. Ik heb daar heel erg veel zin in. Ik vraag nagellak op mijn verjaardag en knutselspulletjes en een tekenblok.'

Toen ze klein was, is Ro-Mí geadopteerd. 'Ze plagen me nooit. Soms vragen ze: heb

jij een Chinese moeder? En dan zeg ik: nee, ik ben geadopteerd. En dan zeggen ze: geadopteerd, wat is dat? En dan zeg ik: dat je uit een ander land komt. Ik was twee toen ik uit China kwam. Ik ben wel een beetje nieuwsgierig naar China, maar ik ben er een keertje geweest toen we mijn broertje gingen ophalen. Dat vond ik wel een van de leukste dingen die ik mee heb gemaakt, de reis naar China. Ik denk dat ik toen vijf was. Ik weet nog dat we gingen vliegen. Er was nog een meisje dat met haar vader en moeder ook een kindje op ging halen. Zij kwam ook uit China. Ik zie haar nog wel eens, want soms hebben we een reünie. Het was leuk in China en het eten was ook heel lekker. We aten met stokjes, dat kan ik wel. Ik denk dat ik er later nog wel een keertje heen ga.' Ro-Mí lacht. 'Weet je wat wel grappig is? Ik ben geadopteerd, maar vaak zeggen de mensen dat ik toch op mijn moeder lijkt.' Haar broertje is dus ook geadopteerd. 'Hij komt ook uit China. In het begin was het wel wennen. Ik wist nog niet hoe ik er mee om moest gaan. Dan zat hij aan mijn spulletjes en dan zei ik: afblijven, maar hij verstond dat nog niet. En als ik het terug pakte ging hij bijten. Nu gaat het veel beter. Hij is drie jaar jonger. We spelen best wel veel samen.'

Sinds kort woont Ro-Mí soms bij haar moeder en soms bij haar vader. 'Dat is nog niet zo lang zo. Ik vind het wel jammer, maar er zijn ook voordelen. Ik woon in een flat en in een huis. Ik heb twee kamers, dat is leuk. En in de flat van mijn moeder komt poes Muffin vaak bij mij in m'n slaapkamer, dat vind ik gezellig. Muffin is ook al helemaal gewend. In het begin was ik wel een beetje verdrietig. Niet overdag, maar als ik 's avonds in bed lag. Dan dacht ik: o nee, o nee. Maar nou niet meer.' Ro-Mí maakt prachtige tekeningen, maar ze kan ook heel goed balletdansen. 'Ik zit er al vanaf mijn vierde op. Ik zit als jongste bij een balletgroepje van meisjes van elf en twaalf. Ze zijn allemaal groter, maar ik vind het heel leuk. Ik hou van ballet, ik vind het fijn dat ik zo soepel kan bewegen. We hebben hele mooie balletvoorstellingen gedaan. Eentje met sprookjes, toen was ik Assepoester, met een jurkje met sponsjes. En we hebben ook een keer het Zwanenmeer gedaan, dat was ook heel mooi. Een voorstelling is heel spannend en toch ook heel leuk. Vooral als je applaus krijgt. Misschien wil ik wel naar de balletschool in Arnhem of in Amsterdam. Alleen kan ik dan niet meer tekenen, dat is wel jammer. Ik zou ook wel naar de kunstacademie willen. Ik zou later wel tekeningen willen maken voor kinderboeken. Daar kun je veel meer je fantasie bij gebruiken dan bij grotemensenboeken. Maar ik weet nog niet wat ik ga kiezen. Ik heb gelukkig nog genoeg tijd om te bedenken wat ik ga doen!'

RO-MI

'**PETER** hoort gewoon **HELEMAAL** *bij ons*'

Janoh de Groot

Margret woont in Flevoland met man en haar elfjarige pleegzoon van Afrikaanse origine. Er verandert veel in het gezin als de vijfenhalfjarige Peter zes jaar geleden bij ze komt wonen. Met alles wat ze in zich heeft strijdt ze voor zijn plaats in het gezin en de maatschappij.

Twaalf jaar geleden raakt Margret zwanger van een dochter. 'Mijn man en ik waren al drie jaar samen en ik had nooit een kindervens, maar op dat moment had ik het gevoel dat er van boven aan de deur werd geklopt. Heel bijzonder. Een dag voor oud en nieuw eind december 2000 braken de vliezen. Veel te vroeg, de zwangerschap was nog geen 23 weken. Ik kon nog tot 6 januari doorlopen, maar kreeg toen koorts en dan gaat het lichaam de bevalling in gang zetten. Mijn dochter werd geboren op Drie Koningen, een bijzondere dag. Het hartje klopte nog, maar op een gegeven moment ging het leven er zo uit na een week.'

Geëmotioneerd

Margret is duidelijk geëmotioneerd als ze hierover vertelt. 'Later hebben we nog een paar keer geprobeerd om zwanger te worden, maar dat werden miskramen. Toen is alles nog eens onderzocht, maar op een gegeven moment moet je het accepteren. Ik dacht: we hebben iets anders te doen in dit leven. We moesten gewoon verwerken dat het anders loopt dan gedacht. In het eerste jaar heb ik het mentaal bewust verwerkt. Een jaar na haar overlijden kwam het verdriet. Toen merkte ik dat ik afstand hield van andere zwangerschappen,

kinderen en kraambezoeken. Als er iemand bevallen was kon ik niet meteen op kraamvisite gaan. Dat voelde heel dubbel.'

Betekenis geven

Margret ziet dat haar dochter meer voor haar betekent. 'Ik kon meteen zien wat het doel was, waarom ze gekomen is. Er ging een stukje deur open naar mijn ouders toe. Ik heb kunnen zien dat zij verdrietig waren om hun eerste kleinkind. Dit was belangrijk voor mij. Ik had mijn ouders emotioneel buiten gezet vanaf mijn kindertijd. Ik had alles wat mijn hartje begeerde materieel, maar op het gebied van warmte en liefde voelde ik een tekort. Zij hadden een beeld van kinderen en hoe een kind moet doorleren en een baan zoeken, maar ik was een ander kind en deed mijn mond niet open. Ik sloot me meer en meer af. Ik geloof wel dat je zelf debet bent aan dingen die je langs krijgt. Ik heb als kind besloten: oké, jullie willen me niet zien dan krijg je me ook niet te zien, ik heb alles geblokkt. Ik was in de kindertijd een dwars en boos kind.' Op haar 18e gaat Margret op kamers, ze gaat studeren in Delft. 'Dit was geen echte breuk, maar emotioneel maakte ik een flinke afstand. De geboorte van mijn dochter veranderde dat. Er ging een deur open. Dit was wel een meerwaarde in dat korte leventje. Ik kon het zien vanuit mijn visie van alles is één.'

De keuze

Margret en haar man besluiten dat ze geen extra moeite gaan doen om zelf een ander kind te krijgen. 'Wij moesten het accepteren. Maar we wilden inmiddels wel iets met kinderen. We hebben gekozen om niet het hormonale circuit in te gaan. Dat vond ik echt te ver gaan. We wilden ook niet een kind uit een heel ver land halen om dat naar hier te brengen. We dachten: hier in de buurt zijn ook kinderen die hulp nodig hebben en zo kwamen we op een pleegkind. We hebben niet gevraagd om een zoon of een dochter, we dachten we zien het wel. Wel vroegen we om een kind in de basisschoolleeftijd.'

Bijzonder toeval

Toen Peter kwam, ontdekte Margret een heel bijzonder toeval. 'Peter is in dezelfde maand geboren als mijn dochter en ze zijn allebei geboren in hetzelfde ziekenhuis. Toen wij daar rondliepen met mijn zwangerschap, liep Peter's moeder met hem daar ook rond. Dus Peter is nu precies zo oud als mijn dochter zou zijn geweest. Wat ons betreft is de tijdslijn gecontinueerd.'

Beschreven blad

Peter is geen onbeschreven blad als hij komt. Hij heeft al de nodige dingen meegemaakt voor hij bij dit gezin komt. Bij de GGZ krijgt hij de diagnose ADHD (Attention Deficit Hyperactive Disorder). 'Als vijfjarig stuiterballetje is hij bij ons gekomen. Hij is nu zes jaar bij ons.' Peter krijgt een PGB (Persoons Gebonden Budget) van de jeugdzorg. 'Dat kan ik voor mezelf inzetten, het zorgt ervoor dat ik gereserveerde tijd voor hem heb. Ik kan dat beter zelf doen dan dat er vreemden komen. Bij vreemden had hij nooit leren hechten. Peter heeft namelijk hechtingsproblematiek. En dat zou het alleen maar erger maken. Nu doe ik het zelf en dat is goed.'

Beschadigd

Peter was behoorlijk beschadigd toen hij kwam. 'Dit wisten we ook niet van te voren. Als je je voor een pleegkind aanmeldt, krijg je eerst een training van zes of zeven avonden. Daarna komt er iemand op huisbezoek en stellen ze vragen en dan hoor je of je geschikt wordt geacht. Je krijgt de vraag welke leeftijdscategorie je wilt en of je wel of niet een beperking wilt. Zelfs een kleurtje hadden we kunnen kiezen. Wij hadden zoiets: doe maar basisschoolleeftijd, want wij hebben geen kinderen rondlopen. Zo zijn we met hem begonnen. In principe eerst voor een half jaar, stel dat het helemaal niet klikt, dan kun je na een half jaar zeggen: oké, we stoppen met dit kind. We waren onervaren ouders en toen kregen we dit jochie met een behoorlijke rugzak. We mochten hem na een maand al terug geven. Hij was beschadigd naar een moederfiguur, uit angst werd hij erg acting-out naar mij toe. Hij had in het laatste jaar ook al zes adressen achter de rug. De een gaat wegkruipen, de ander trekt alles uit de kast om krachtig te zijn en hij deed het laatste. Dat was een flinke uitdaging. We hebben om hulp en begeleiding gevraagd via pleegzorg en jeugdzorg, maar dat duurde ons te lang. Toen zijn we zelf gaan zoeken. We zijn bij een heel goed adres in Utrecht terecht gekomen. Bij Ben van Berkel van (bebeth.nl) voor hulp bij kinderen met hechtingsproblematiek en andere beschadigingen. We leerden dat je deze kinderen dus eigenlijk heel liefdevol bij je moet nemen, welk gedrag er ook getoond wordt. Zo'n kind laten voelen: wat er ook gebeurt, we laten je niet los. In de zes jaar dat hij bij ons is heeft zich dat heel positief ontwikkeld. Dit was echt een goeie stap.'

Basic trust

Daarna leerden ze de basic trust techniek (basictrust.com)'We hebben in een aantal sessies de techniek aangeleerd gekregen. Dit was heel goed. Het doel is de basisveiligheid te vergroten. Pleegzorg was hier ook bekend mee, dus die waren akkoord. Je moet dan in het moment alles exact benoemen wat er gebeurt. Je bent eigenlijk de commentator van het kind en daardoor voelt het kind zich gehoord en gezien, het komt naar buiten, maakt contact en voelt zich veiliger. Als commentator van het kind kregen we bijvoorbeeld een bak lego voor onze neus, we zaten allemaal aan tafel, Peter tussen ons in. En als hij dan een wit blokje pakte en wieltjes dan benoemden wij dat: je pakt een wit blokje, jij zoekt er wieltjes bij. Elke handeling benoemden wij.'

Therapeutisch pleeggezin

'Na de basic trust zijn we therapeutisch pleeggezin geworden bij het AMC-bascul (academisch centrum voor kinderen- en jeugdpsychiatrie)', vertelt Margret. 'Dat betekent dat je voor kinderen met een zwaarder psychiatrisch rugzakje wat extra hulp krijgt, we zijn daar wekelijks getraind met PCIT (Parents Child Interactive Therapie). Hierbij moet je ook veel benoemen en bevestigen, maar ook dingen negeren. In verschillende fases met gerichte interactie en ook opdrachten die, wanneer Peter ze niet deed, als consequentie hadden dat hij op een stoel werd gezet. Dit werd wel duidelijk eerst aangekondigd. Deed hij het dan nog niet, dan moest hij naar een time-out plek.' Er wordt gebruik gemaakt van een one-way screen, dit is een scherm waardoorheen alleen van de ene naar de andere kant kan worden gekeken. 'Er zat iemand achter dat scherm, die meekeek en wij hadden een oortje in en konden de aan-

wijzingen horen en meteen uitvoeren. Deze techniek hebben we thuis amper nog hoeven toepassen. Hij ging meteen beter luisteren.'

Leerzaam

Voor beide ouders is het erg leerzaam. 'Als je bijvoorbeeld vraagt: Peter, wil je.. dan heb je al twee vragen gesteld. Wanneer je zijn naam noemt, dan vraag je eigenlijk: kijk me even aan en dan komt ook nog je opdracht. Dat moet je je bewust zijn.'

Op school

Op school willen ze dat hij rustiger wordt en krijgt hij voor zijn ADHD-kenmerken medicatie voorgeschreven. 'Er ontstond op school een patstelling, nu loopt er vanaf februari een Ritalinproef. Hij krijgt het alleen op de dagen dat hij naar school gaat. Op de woensdagmiddag, in het weekend en in de vakantie krijgt hij het niet. Buiten school geeft zijn gedrag geen problemen. Voor mij is het niet duidelijk of hij echt de diagnose heeft. In de multidisciplinaire richtlijn GGz voor ADHD-diagnose bij kinderen (Trimbos 2005) zijn er zes criteria waar je aan moet voldoen. Naast het hyperactieve, concentratieproblemen- en het aandachtsgedeelte, moet je ook nog aan andere zaken voldoen en Peter voldoet alleen aan de eerste, de gedragskenmerken. Thuis en waar hij op bezoek gaat, zelfs ook bij de sportvereniging, is hij hanteerbaar. Alleen op school is hij extreem beweeglijk en ongeconcentreerd. Wij denken dat hij zich onveilig voelt in het schoolsysteem. Hij heeft een 360 graden antenne en hij controleert alles, uit onzekerheid. Hij zit op speciaal basisonderwijs en daar zijn meer kinderen met speciale problematiek, dat maakt het voor hem niet veiliger.'

Papegaaier

De eerste drie jaar doet Peter alles na wat hij ziet. 'We hoorden van zijn moeder dat Peter een papegaaier was, hij deed alles na. Alles moest hij zelf ontdekken. De eerste drie jaar is hij niet gestimuleerd geweest als kind, verwaarloosd zeg maar. Dus wat ga je dan doen als kind, dan ga je alles heel goed in je opnemen en dat ga je nadoen. Je pakt dan ook dingen op die niet wenselijk zijn, omdat niemand heeft gezegd dat je dat niet moet doen. Als er een druk kind in de buurt is, ga je dat ook na-afen. Wij zijn zijn sturing met betrekking tot het drukke gedrag. Als hij iets spannend vindt, dan nemen we hem bij ons en bevestigen dat hij het spannend vindt en dan zien wij dat het een ander kind wordt en dat hij tot rust komt. Op school hebben ze daar niet altijd de tijd voor. Ik denk dat daar de schoen wringt.'

Peter

Wat heeft Peter Margret gebracht in het leven? 'Bewustwording van de hechtingsproblematiek die ikzelf heb meegemaakt in mijn kindertijd. Ik kan zien hoe ik zelf in dat proces stond en kan nu naar hem de deuren openzetten. Hij doet een beroep op mijn geduld, ik kon erg ongeduldig zijn. Ik leer omgaan met boosheid. Als een kind bepaald gedrag vertoont,

kun je dat op jezelf betrekken, als een kind vaak boos is, dan zegt dat iets over je eigen boosheid. Het kind geeft eigenlijk door wat voor jezelf aan de orde is. Als het kind wegkruipt, ga dan maar eens naar jezelf kijken. Kindgedrag is eigenlijk een vertaling van iets van jezelf. Heel leerzaam allemaal. En ook tussen mijn man en mij, dat je weer verschillende mensen bent en verschillende standpunten inneemt naar je kind toe. '

Knuffel

Kinderen met contact- en hechtingsproblematiek zijn niet altijd even knuffelig, maar Peter is anders. 'Peter is de grootste knuffelkont van het westelijk halfmond. Als hij maar een beetje afwijzing voelt, vraagt hij: "mag ik een knuffel?" Hij is heel erg lichaamsgericht. En als ik zie dat hij mokkig reageert, roep ik hem bij me en komt hij op schoot. Hij voelt zich zo snel afgewezen, het kan de intonatie van een stem zijn. Zoals ik al zei: voor hij bij ons was is hij in een jaar tijd op zes adressen geweest, nou dan weet je het wel. Bij ons mag hij blijven.'

Biologische moeder

Er is elke maand een ontmoeting met de biologische moeder van Peter. 'Heel lang moesten we hem elke maand afgeven in een klinische bezoeksregelingkamer bij de pleegzorg. We wilden ook een vertrouwensband opbouwen met z'n moeder, dat is voor Peter ook het beste. Sinds ongeveer twee jaar mogen we het zelf doen en dat werkt heel goed.' De beide ouders kiezen ervoor om geen voogdij te nemen. 'Wij mochten de voogdij op ons nemen, maar wilden dit niet. Het leek ons beter voor het contact met zijn biologische moeder. Haar beeld is: jeugdzorg heeft haar kind afgepakt. Anders zouden wij in die positie komen. Wij kunnen nu een goede verbinding maken en dit komt ten goede aan Peter en zijn contact met zijn moeder.'

Koekie

Peter is een donker kind bij blanke ouders. 'We hebben net een tijd gehad dat hij op straat niet bij ons wilde lopen, anders zouden mensen hem kunnen vragen of hij wel bij ons

hoorde. Hij was zich bewust van het kleurverschil. Toen ontdekte ik 'Koekie'. Dit is een kinderboek over een Surinaams kind bij blanke ouders. Door dit voor te lezen merken we dat hij zijn positie gaat accepteren. Hij krijgt er erkenning door, het is een verwerkingsproces geworden voor hem.'

Bloggen en twitteren

Margret is actief op internet. 'Met mijn blog wil ik mijn leerproces met anderen delen en ik ben te volgen op twitter als @All4wan.'

Weer een stap

Enige tijd na het interview is er een gesprek tussen de ouders en de psychiater. Tijdens dit gesprek kaart Margret de diagnose aan. De psychiater erkent dat de ADHD-diagnose niet van toepassing is, omdat niet wordt voldaan aan alle criteria. Margret heeft weer een stap gezet in de strijd om voor Peter een passende plaats in de maatschappij te creëren.

VINCENT

Als mensen Vincent in zijn kinderjaren vroegen wat hij later wilde worden, antwoordde hij altijd: 'gek of motorrijder'. Het werd het laatste. Hoewel je toch een beetje waanzinnig moet zijn om met 300 kilometer per uur een circuit te lijf te gaan. 'Dat ongelooflijke beest moet je zien te temmen.'

Vincent Gaus over zijn liefde voor motorracen:

'DE ULTIEME VORM VAN IN HET MOMENT LEVEN'

Vincent Gaus stapte op zijn achtste op een motor om te leren crossen. Nu is hij dertig en leert hij andere motorrijders dagelijks de fijne kneepjes van het vak. Of het nu een snelweg is, een offroad-route in de blubber, een haarspeldbocht op een berg tijdens een van zijn buitenlandse motorreizen of een circuit: de Amsterdammer voelt zich thuis op zijn BMW R 1200 GS Adventure.

Onlangs behaalde hij een persoonlijke overwinning door de MSI-cup op het circuit van Zandvoort te winnen, met een rondetijd van 2:04. 'Ik had een underdogpositie, mijn motor was tijdens het opwarmrondje stuk gegaan en ik moest op een oude bak rijden. Dat ik alle perfect uitgeruste racers een voor een voorbij ging, gaf een enorme kick.'

Almachtig

Hoewel je als motorracer goede apparatuur nodig hebt en fysiek in goede conditie moet zijn, is het racen volgens Vincent vooral een mentale kwestie. 'Je moet het parcours razendsnel kunnen lezen en je moet lef hebben. Durven loslaten. Een motor is geen auto, het is voor mij niet zomaar een vervoersmiddel. Met een motor word je één, het is alsof je zelf twee wielen krijgt met bergen PK's. Je wordt almachtig, geen duizend paarden die je bij zouden kunnen houden. Een onbeschrijflijk gevoel.'

Vincent geeft onder de naam Motortrainer Vincent verschillende soorten lessen aan liefhebbers, waaronder een bochtentrai-

ning. Voor een automobilist is het slechts een kwestie van het stuur een beetje naar links of naar rechts draaien, maar voor motorrijders is dat anders, verzekert Vincent. 'Een bocht is energie. Het is spelen met de kracht die speelt tussen de band en het wegdek.' Rubber speelt daarin een belangrijke rol: de band plakt als het ware een beetje vast aan het wegdek, waarmee eindeloos geëxperimenteerd kan worden. Vincent streeft in elke bocht naar perfectie: het moet zo soepel en zo hard mogelijk, onder volledige beheersing. Niet alleen op het circuit, maar ook onderweg naar de supermarkt. 'Je geeft niet, je néémt een bocht. Het is een samenspel van overgave en lef.'

Band met band

Als Vincent een goede rit heeft gehad en echt iets beleefd zegt te hebben met zijn motor, dan kijkt hij bij aankomst altijd als eerste naar de banden. 'Het liefst zie ik de stukken eraan hangen. Je bouwt echt een band op met een band.' Vincent werd echter meer motorrijder dan gek, dus die drang heeft hij tot nu toe nooit in de praktijk gebracht.

De afgelopen zomer reed Vincent Gaus op het circuit van Alès in Zuid-Frankrijk. Hij mocht gebruik maken van de aller nieuwste en aller snelste motoren, iets wat voor hem normaal gesproken financieel onhaalbaar is. Er ging een wereld voor hem open. 'Ik noem het "het gevecht met de beer". Je rijdt op een circuit met een machine onder je die zóveel power bezit, dat ding kan alles aan wat jij hem opdraagt en nog eindeloos veel meer. Dat ongelooflijke beest moet je zien te temmen, en tegelijkertijd verleg je met behulp van dat beest je eigen grenzen.'

Het met honderden kilometers per uur rond racen gaat gepaard met de nodige risico's, weet Vincent. De mix van opperste concentratie en adrenaline moet daarom perfect in balans zijn, overmoed of afleiding kunnen rampzalige gevolgen hebben. 'Eén enkele gedachte aan iets anders kan fataal zijn met die snelheden. Dat maakt het circuitracen de ultieme vorm van in het hier en nu leven.'

GOLFJE

Het oude rode Golfje liet me nooit in de steek en dat was wel fijn met een oma die vijftig kilometer verderop woonde. Ik reed eens in de twee à drie weken honderd kilometer over de iets te drukke doorgaande weg die jaren geleden al zou worden vervangen door een heuse autosnelweg. Ook vandaag was een bezoekje aan oma het reisdoel.

Net mijn woonplaats verlaten, merkte ik het al op. Een tegenligger seinde met zijn lichten. Een snelheidscontrole, dacht ik nog, maar deze automobilisten waren wel erg fanatiek. De één na de ander kwam me met knipperende koplampen tegemoet, tientallen kilometers achter elkaar. Ik stopte langs de weg, liep een paar rondjes om mijn auto, belde mijn vader - want dat doen meisjes in automobilisten nood - maar kon niet ontdekken wat het tegemoetkomend verkeer schijnbaar al lang had gezien. Met afnemend vertrouwen in het rode Golfje reed ik verder.

Toen zelfs een auto vóór mij seinde, door afwisselend met zijn linker- en rechterra-tingaanwijzer te knipperen, vond ik het welletjes. Ik nam de eerstvolgende afslag, op zoek naar een dorp. Want in een dorp was vast wel een autogarage.

De man sleutelde wat aan een oldtimer. De benzinepomp was zo te zien zijn grootste bron van inkomsten en zo'n werkplaats met brug was vooral erg handig voor zijn hobby. Hij keek verbaasd toen ik zijn terrein op reed.

“Misschien een heel vreemde vraag,” begon ik mijn verhaal. Ik stelde me dom op, niet omdat ik dacht dat er met die houding wat te winnen viel, maar omdat ik me dom voelde. Er was vast iets vreselijks aan de hand met het oude rode Golfje. Iets overduidelijks. Een lekke band of een loszittend wiel, een klapperende kentekenplaat of rookvorming in welk onderdeel dan ook. En ik zag het niet.

Aandachtig kijkend liep de man om mijn altijd zo trouwe auto. Hij opende de motor- kap en bekeek elk onderdeel nauwkeurig, voelde aan de wielen, ging op zijn knieën liggen om alles eens goed te bekijken. Af en toe mompelde hij wat. “Nee. Nee, hier ook niets bijzonders.”

Zonder veel te zeggen stapte hij in en reed weg. Ik zag mijn rode Golfje in de verte verdwijnen, om even later gelukkig terug te keren.

“Hij rijdt prima,” zei de monteur. “Ja, hij is oud, maar hij doet het best. Was er geen snelheidscontrole misschien?”

Die was er niet, echt niet.

“Tja, ik kan er niet meer van maken, maar volgens mij kun je er prima mee verder.”

“Dank u wel meneer,” zei ik dus. “Wat ben ik u verschuldigd?”

“Niets,” klonk het verbaasd, bijna beledigd. “Ik heb toch niets gedaan?”

Ik vervolgde mijn weg naar oma. Niets wijzer, maar een heleboel vertrouwen rijker. In mijn oude rode Golfje en in de mensheid.

Janneke Pelle werkt in zorg en horeca, is koorpianiste, recenseert theatervoorstellingen en geeft elke week Nederlandse les aan een inburgerende leeftijdgenote. Bovenal houdt ze van mensen en hun verhalen. Hierover schrijft ze op <http://weblog.theefiets.nl>.

VAREN IN DE
KOP VAN
OVERIJSEL

*Passie voor water,
liefde voor de streek*

www.varenindekopvanoverijssel.nl

*Veel levens zijn een film waard...
...ook dat van jou!*

Voor de mooiste

BIOGRAFILM

Bureau voor Natuurlijke Zaken

www.bvzn.nl | 0626-534403

*Ook voor filmcadeau,
webvideo en promo!*

Foto: TREF

TREF 15

Amsterdam Outsider Art

Evert Panis is vanaf 1975 al bezig met met zijn kunst. Het begon met het schrijven van dagboeken in zijn eigen verzonden taal. Dagelijks moest hij van zichzelf alle gebeurtenissen van de dag opschrijven. De in een grafisch handschrift geschreven regels in niet bestaande letters vormden ware kunstwerken. Dit werden duizenden vellen vol. Evert zag het als een dagelijkse verplichting. Hij kon niet eerder rust vinden voordat zijn klus geklaard was.

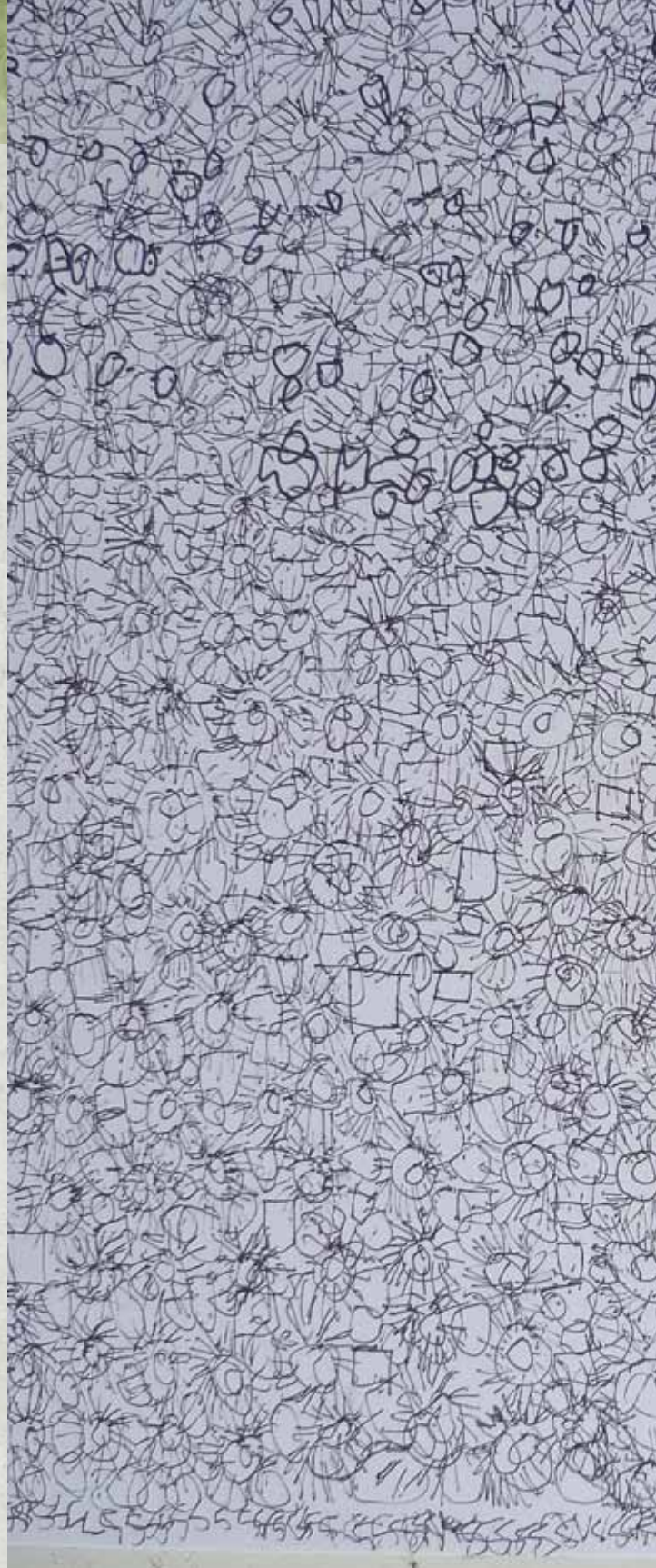
Om zijn obsessie in betere banen te leiden is Evert op een keramiek groep terecht gekomen. Hij schilderde zijn regels als decoraties op schalen. Dit werd een groot succes. Niet alleen vanwege de belangstelling van kunstliefhebbers maar ook voor hem zelf. Hij vond zijn Passie.

Toen begon Evert in 1991 met het tekenen van stadsplattegronden op papier. Zelf verzonden steden met straten, huizen en auto's van bovenaf gezien. Deze plattegronden werden voor de aanschouwer steeds abstracter. Evert wist precies aan te wijzen en te benoemen wat hij had getekend. Hij haalde de huizen, auto's en mensen uiteindelijk uit zijn stadsplattegronden en begon ze te plaatsen op losse tekeningen. De mensen werden opgesteld in lange rijen van links naar rechts in regels onder elkaar. Optisch gezien lijken de hoofdharen op geschreven regels. De auto's en huizen worden ontleed en in grafische harmonie verspreid over het vlak.

De vellen papier werden te klein en Evert zette zijn zoektocht verder op het doek. Eerst nog doeken van 80 bij 100 cm maar al snel werden er doeken van 200 x 150 cm gebruikt. Dagelijks onafgebroken tekent Evert deze doeken vol. Ook bij deze doeken weet Evert met een behoorlijke trefzekerheid aan te wijzen waar de auto's, huizen en mensen zich bevinden.

Toen begon hij met het vertalen van Foto's. Soms worden hele kunstboeken getransporteerd in zijn systeem. Hij tekent zijn patronen over de foto's heen en vangt het beeld als het ware in zijn grafische vormen. Stapels van deze voorstudies zijn te vinden op zijn werkplek in het Atelier. Deze vormen op zich al juweeltjes van Outsider Art. Evert neemt de vertalingen in zijn geheel over in zijn werk of stelt hiervan combinaties samen. Daarnaast heeft hij een fascinatie voor zonnebloemen en molens ontwikkeld die als spinvormen hun weg zoeken in een ingewikkeld grafisch web. Nergens is te zien waar hij begint en eindigt, de druk op de pen blijft in de gehele tekening even groot.

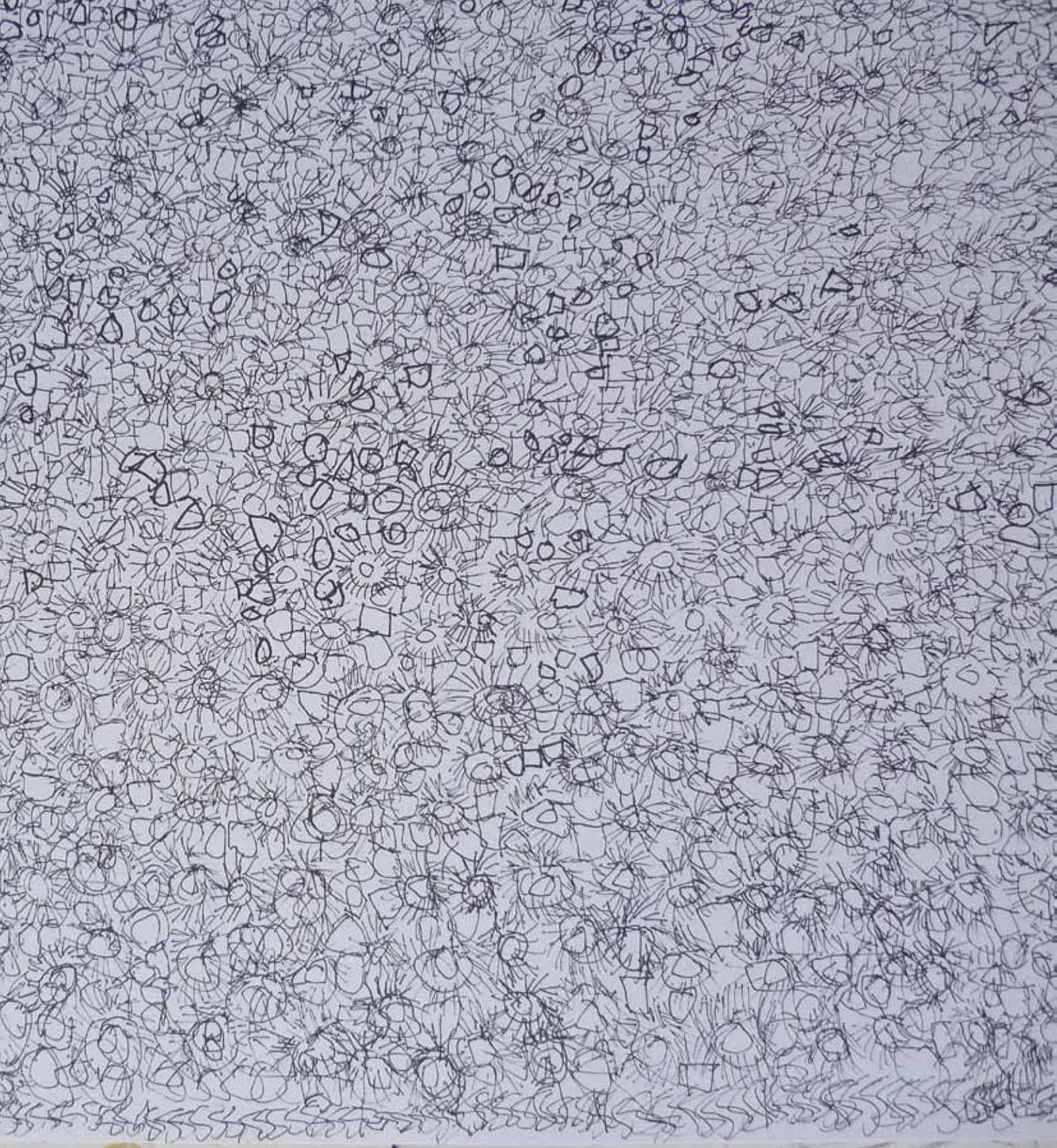
In zijn latere werk gebruikt hij voor iedere laag een andere dikte, waardoor zijn werk letterlijk en figuurlijk meerdere lagen krijgt. De lijnen worden grilliger, waardoor er zich bewegingen voordoen in zijn werk. Als kijker krijg je de indruk alsof je krioelende microben bekijkt door een microscoop. Zijn werk vraagt om aandacht en oog voor detail. Als aanschouwer moet je dan ook minimaal een kwartier uit trekken om een werk te doorgron-

Zonnebloemen - Evert Panis

den en toegang te krijgen tot de Panis Dimensie. Zijn werk maakt deel uit van onder andere de Galerie Hamer, Stadshof Collectie en Collection de l'Art Brut. Hij heeft de afgelopen jaren geëxposeerd in het GAIA museum in Randers Denemarken, Kunsthaus Kannen in Munster Duitsland en in St. Petersburg.

Bert Schoonhoven,
Galeriehouder - Amsterdam-Outsider-Art.nl

De *PANIS*
dimensie

Van **JONGEN** naar **MAN**

Tot aan zijn vijfde verjaardag leefde Eric, nu 24, in een geweldig gezin. Dit gezin bestond uit vader, moeder en nog twee jongere zusjes. Een gezin waarin alles kon en mocht. Alles kunnen en mogen moet wel in perspectief worden gezien, want er waren wel regels. Ook was er structuur. Vader werkte en moeder was huisvrouw. Een gelukkig gezin. Vader en moeder gaven zichtbaar om elkaar. Hun liefde toonden ze ook aan de kinderen. Een doorsnee Hollands gezinnetje. Totdat vader overleed. Vanaf die dag werd alles anders voor Eric. Zijn vader, zijn rolmodel was overleden. Hoe hard moeder het ook probeerde, het verlies van vader kon ze niet ongedaan maken.

‘Ik wilde rennen maar moest rustig aan doen. Als ik wilde voetballen mocht dat nooit in de tuin, het moest altijd ergens anders. Met mijn vader kon ik vechten, mijn moeder kon alleen maar zeggen dat het rustig aan moest. Ik groeide op in een vrouwenomgeving. Er werden koekjes gebakken. Er werd geknutseld. Er werd veel gewinkeld en gepraat over kleren. Alles wat ik leuk vond leek niet te bestaan of niet te mogen. Ik wilde ook knutselen maar dan wel aan een fiets of later aan brommers. Nee, zoiets stompzinnigs als koekjes bakken wilde ik niet. Ik wilde wel vissen. Ook dat mocht niet. Dat was zo fout. Zo’n vis aan een haakje en wie moest die vis er dan afhalen en schoonmaken? O, en als ik eens nat en vies thuis kwam was er altijd gemopper. Mijn zusjes waren nooit nat en vies, die bleven altijd schoon. Begrijp me goed, ik heb niets tegen mijn zussen en moeder hoor, maar het zijn toch allemaal vrouwen, die zijn nu eenmaal anders. Op school was het ook niet veel anders. Lieve juffen voor de klas maar ik moest wel altijd rustig zijn. In hun ogen was ik een druk kind. Valt best mee hoor, maar ik kon mijn energie gewoon niet kwijt.’

‘Toen ging ik naar de middelbare school, de havo. Rugtas, nieuwe fiets klaar voor het echte leven. Ik ging roken en leerde bier drinken. Dertien jaar was ik toen. Ik kreeg “foute” vrienden zoals ze dat noemen. Als foute vrienden hadden we het goed met elkaar. Kattenkwaad uithalen. Het begon met het ingooien van ruiten bij een leegstaand gebouw. Dat gaf een kick. Dat vroeg om meer actie. Fietsen in de gracht gooien, ook leuk. Ik merkte dat ik mijn energie kwijt kon. Bovendien was een en ander best wel goed te combineren met school. Mijn schoolprestaties leden er niet onder, zullen we maar zeggen. Teverden leraren. En ik maar denken: “jullie moesten eens weten...”. Goed, op mijn vijftiende de eerste inbraak. Makkie, openstaand raam. Buit: een fototoestel, wat sieraden en een paar euro’s. Dit was pas echt kicken. Mijn lijf stond stijf van de adrenaline. Eindelijk kon ik mijn energie kwijt. Zo ook mijn vrienden. We pleegden de inbraken los van elkaar maar kwamen na afloop altijd bij elkaar om de buit te showen, verhalen uit te wisselen enzovoorts. Gewoon een beetje stoer doen. Beetje roken en drinken en ja, de sigaret was vervangen door een jointje. Toen werd ik betrapt. Bij iets onnozels als een winkeldiefstal. Bureau Halt werd ingeschakeld. Taakstrafje van een paar uur. Dat was echt lachen.

Degene die ons moest begeleiden was drukker met zichzelf dan met ons en dus deden wij niet zoveel. Wel heb ik daar een paar inspirerende contacten kunnen leggen.'

'Mijn moeder en zusjes waren helemaal van de kaart toen ik werd betrapt. Haar lieve kleine jongen en hun lieve grote broer. Ze huilden. Ik werd er naar van. Papa werd erbij gehaald. Als papa nog had geleefd dan... Ook ik hilde. Ook ik miste mijn vader, maar ik had een stuk energie in mijn lijf dat er uit moest. Ik mocht gaan boksen. Ze begrepen niet dat dit inmiddels niet meer genoeg was. Mijn lijf en hersenen schreeuwden om een andere spanning. De spanning van de criminaliteit. Niets zo mooi als een "operatie" goed uitvoeren, je verdienen incasseren, en nadenken over de volgende zet. Inmiddels had ik ook mijn diploma gehaald. Zo ook mijn vrienden. Wij voelden ons een heel stuk volwassener dan onze overige klasgenoten. Idioten die nog aan de rokken van moeders hingen of zich door hun vader de wet lieten voorschrijven. Nee dan wij, vrijgevochten en zelfstandig. Seks, drank en drugs waren een vast onderdeel van ons leven geworden. Voor ons geen lullig vakantiebaantje. Waarom veertig uur werken als je het ook in 1 avondje kunt verdienen? En kijk eens hoeveel meisjes er op foute jongens vallen? Zeg tegen een "braaf" meisje dat ze bij je mag komen als ze een gouden sieraad van haar moeder meeneemt. Moet jij eens weten wat er dan gebeurt. Ik kan je verzekeren... het goud stroomt binnen. Havo-trutjes... lange haren... gouden kutjes. Tja, zo noemden we ze. Ik kan er ook niets aan veranderen.'

'Ik heb geleefd, gefeest en gebeest. Ik heb geld als water gehad. Een big spender was ik. Weekje Las Vegas, weekendje Parijs, Ibiza, je noemt het en ik ben er geweest. Nu, nu alle energie uit mijn lijf is, zie ik dat ik dit leven niet meer wil. Ik had alles maar ik had ook niets. Gek eigenlijk... alles hebben en toch niets hebben. Ik wil veranderen maar hoe?'

'Mijn vriendin van wie ik echt houd is zwanger. Met haar wil ik oud worden. Met haar wil ik het leven leiden zoals mijn ouders eens hun leven hebben geleid. Huisje, boompje, beestje. Een leven vol liefde warmte en veiligheid. Mijn kind wil ik dat geven wat echt nodig is in het leven. Ik wil mijn kind een thuis geven. Ik wil een voorbeeld zijn voor mijn kind. Ik wil dat mijn vriendin op mij kan bouwen en mij kan vertrouwen.'

'Spijt van wat ik allemaal heb gedaan heb ik niet. Dit was mijn weg. Ik moest volwassen worden op deze manier. Ik had zoveel onrust en energie in mijn lijf en dat moest eruit. Wel heb ik spijt van hetgeen ik anderen heb aangedaan. Zij betaalden de prijs voor mijn groei. Daar moet ik mee leven.'

'Vandaag zet ik de eerste stap in het leven van jongen naar man. Wil je mij helpen bij het maken van de juiste keuzes?'

De eerste stap wordt gezet in de vorm van een voorschot voor een nieuw ID bewijs. Hiermee kan Eric zich inschrijven bij uitzendbureaus. Hij kruipt ook achter de computer voor het maken van een CV. Vervolgens laat hij zich bij een instelling inschrijven voor een zogenaamd postadres. Binnen een week heeft Eric een baan. Binnen een maand een kamer, nou ja, een kamertje.. Het is een start en gek genoeg heb ik alle vertrouwen in dit joch!

Jenny Kamps is deskundige op het gebied van wonen en werken met zwerfjongeren

Boodschappenbriefjes

- kademelk
- uitjes
- wroepels
- eieren
- frisdrank
- boeljes
- broodjes
- outbrekjes
- cracker
- yoghurt
- crackerjes
- worst
- chips
- Shampoo
- tandpasta
- deodorant
- zeep
- wasmiddel?
- melk 2x
- yoghurt
- vuiltje gohant
- duwhorstje
- leip
- vlees
- fruit
- tomaatjes
- vlier
- groente
- crochets
- suikerbrood

- aardappels
- melk 3l
- houdbare melk 3l
- crunchy muesli 6x
- kackerbrood 4x
- kougoun 3x
- kaas 2x
- brood 3x
- kwakot 2x
- fetta
- crame fraiche
- knidulkaas
- courgette
- gekakt 2x
- pastoraas

Doen en (los)laten

- aazn
- wie eend
- wie bloeljes
- brood

In de aan afdekking voor
asselt inlossen op!

cup a soup
Zeep Laura
2 dubbelfris
2 dubbeldrink
Schoelkruiser, koeken
kalkend
wa send, bdijs
dijp, wasverlichter
3 ceana
vrie fruit
sap, melk
koffie melk
Snoep

inlegkruisje
kempens
kruis gom
- antipasta Bdan
wieb
kaas
1x melk
geen fruit
aardappelen
Bamja
zult doeken
boter

spaarkaart

NOT! things to do

- Weldwinkel
- 3x melk uit Thailand
- once upon a time €12.50
- VTuonen vergeluis - kott
- Re- zijligging nektaal
- niet doen? of keder
- n zwangerschap?
- waar ligt de placenta?

Van wie moet dat dan?
WWW.ELTM.NL

colade haan

- creme fraiche
- tomaten
- kadettes
- rosé bier
- wc bloeljes
- kalkspul, koffie-apparaat
- smeersel
- boter
- appels

Van het **een** en het **ander** en zo

Boodschappenbriefjes. Stukjes proza en soms waarachtige poëzie, zomaar te vinden in boodschappenkarren, op straat, overal. Ze bieden een heel intiem kijkje in des schrijvers persoonlijke leven en manier van werken/denken/doen. Allemaal hebben ze een eigen stijl, en vaak worden er ook eigen codewoorden gebruikt. 'Smeersel'. 'Soep Laura'. 'Tandpasta Daan'. Je kunt je er van alles bij voorstellen. Ze bevatten reminders over zijligging, en soms zie je ook vermanende opmerkingen als 'géén fruit'. Het zijn praktische briefjes en de inhoud is vaak te snappen. Maar wat is in vredesnaam 'Gneuzel'? Een googletocht bracht ons bij de volgende lyrische blogwisseling tussen Hatter en Alice, op de opmerkelijk leeswaardige en aan te bevelen website yourwonderland.nl. (Hoe sommige dingen soms gewoon zo lopen, en dan terloops nieuwe werelden openen, of niet dan. Of het niets is!)

GNAP

Vandaag spatte er een druppel regen in mijn oog. Toen ik het wilde droogwrijven glipte het vocht naar binnen. Mijn schedel in. Het bleek een gnapdruppel. Die begon alles wat met blij en gelukkig te maken had zwart te verven.

'Ga weg!' jammerde ik. Maar dat ging hij niet. Ik belde de dokter. 'Dokter, ik heb last van gnap.' 'Van gnap? Da's niet best', zei hij. 'Daar is weinig aan te doen.' 'Kan ik een afspraak met u maken?' vroeg ik. 'Nee, nee, nee, nee, nee Hatter!' antwoordde hij. 'Gnap is reuze besmettelijk en ik tob zelf al weken met gonoreuzel. Dus ben ik extra vatbaar voor gnap. Maar maak je niet druk: gnap gaat vanzelf over. Dag!'

'Na hoe lang?' wilde ik vragen maar hij had de verbinding al verbroken. Ik belde nog een keer en kreeg zijn assistent aan de lijn. Ik moest maar niet meer bellen want gnap was telefonisch overdraagbaar.

Op internet vond ik dat gnap van een paar weken tot jarenlang kan duren. Op een forum voor gnapliders staat dat je er wel iets tegen kunt doen: Op je gnop gaan staan en dan blijven gnippen tot de gnop uit je gneuzel druppelt.

De remedie schijnt wel bijwerkingen te hebben. Je kunt er gnup van krijgen.

Omdat me dat nog veel erger lijkt heb ik besloten gewoon te wachten tot de gnop vanzelf verdwijnt.

Hoe is het met jou?

Hatter toch,

Dat die gnopdruppel nu uitgerekend jouw schedel moet binnendringen. Aan de medische stand heb je niks. Naar die gnapliders moet je helemaal niet luisteren. Die hebben er baat bij om met gnop te blijven zitten. Ze koesteren het.

Luister naar mij. Probeer vroeg in de ochtend een dauwdruppel in je oog te vangen. Je zal zien, deze kleurt al snel alles roze. Je zal je geluk niet op kunnen. Het kan zelfs gaan vervelen op den duur. Maar ach, alles beter dan gnop. Of je moet het om bepaalde redenen willen koesteren, net als die op het forum.

Met mij gaat het altijd wel en niet goed. Ik kom van een andere planeet, zoals je weet. Al weet ik niet welke planeet. Kan jij dat voor me uitzoeken?

Alice lieverd,

Het is net zo makkelijk voor een koe een Maartse Haas te vangen als vroeg in de ochtend een dauwdruppel in je oog. Om te beginnen lig ik op dat tijdstip meestal in bed en daar zijn nauwelijks dauwdruppels te bekennen. De kans dat er een Maartse Haas door mijn slaapkamer huppelt is groter. Als ik er op het juiste moment toch een tegenkom zal ik hem vragen een dauwdruppel voor me te vangen. Maar je weet: Maartse Hazen gaan altijd voor dag en dauw op pad omdat er dan nog geen gevaarlijke koeien in hindernissen op de loer liggen.

Zit er waarschijnlijk niets anders op dan zelf vroeg op te staan en een dauwdruppel te vangen. In mijn oog nog wel. Stel dat het lukt, dan loop ik het risico dat alles roze kleurt en ik me, door geluk beneveld, ga vervelen. Een alternatief is het koesteren van gnop. Ik stel voor dat we naar jouw planeet op zoek gaan. Waar Maartse Hazen door koeien gevangen zijn genomen en waar roze gnopliders op hun gnop gnippen om dauwdruppels te laten druppelen.

Je Hatter

Da's een mooi stukje proza, Hattertje van me.

Je probeert altijd zo fijn overal onderuit te komen. Ik heb met één van die Maartse hazen trouwens nog een appeltje te schillen. Hij is steeds pleite als ik 'm nodig heb. Ik kan niet tegen dat hypergedoe van die hazen. Jij vangt er nooit een, dat geef ik je hier op een briefje.

Ik denk niet dat op mijn planeet gnop heerst. Bezit van de een over de ander, dat lijkt me ook stug. Maar we zullen zien. Ik prik wel een datum. Tot zover,

Je Alice

‘Het LEVEN is MOOI,’

Of het nu om werk gaat, om uitheemse culturen of om andere mensen: Marjolein Horstman vindt alles interessant. Als het maar even kan zoekt ze een nieuwe uitdaging of een nieuw avontuur. Op één van haar reizen kreeg ze tyfus, wat uitmondde in een chronisch vermoeidheidssyndroom. Maar toch blijft Marjolein oprecht positief ingesteld. ‘Door alles wat je doet en meemaakt, komen er nieuwe dingen op je pad. Dingen die ik vast niet had willen missen.’

Marjolein (28) groeide op in Hengelo. Met een muzikale vader, een moeder die in de zorgsector werkte, een jonger broertje en een tweelingzus die uiterlijk precies op haar leek. ‘Innertlijk verschillen we als dag en nacht’, vertelt ze. ‘Nog steeds. We hadden ook niet zoiets van altijd dezelfde kleren aan, dezelfde dingen doen, totaal niet. Toen we nog heel jong waren, nam mijn vader ons mee naar de kapper en we kregen een verschillende haircut. Zij kort en ik lang. Zij ging naar de mavo, ik naar de havo. Zij kleedde zich volgens de mode zoals haar vriendinnen deden, ik werd een complete alto, met fluoriserende gele schoenen bij een knaloranje broek en een dieppaars shirt bijvoorbeeld. Gekleurde vlechtjes in het haar en mijn imago was compleet.’ Het was echter absoluut niet zo dat de zussen niet met elkaar overweg konden. ‘Nee, dit was gewoon heel bewust om te laten zien dat we verschillende persoonlijkheden waren en niet samen een eenheid vormden. Ik ben veel intuïtiever en impulsiever dan mijn zus, een gevoelsmens. We verschillen qua levensinzicht en politiek ook heel erg van mening, we denken heel anders. Maar we liggen elkaar wel goed. We bellen elkaar zeer regelmatig, ook als we eigenlijk niks te vertellen hebben.’

Backpacken

‘De studie journalistiek was een last minute beslissing’, vertelt Marjolein. ‘Eerst wilde ik eigenlijk naar de theaterschool. Maar er werden in Utrecht maar dertien van de driehonderd aanmelders aangenomen, dus daar zat ik als groen broekie niet bij.’ Journalistiek bleek een goede tweede keus. Na een succesvolle studie richting radio en televisie vertrok Marjolein naar Sydney, Australië. ‘Daar heb ik een half jaar gebackpackt in mijn eentje. Dan ontmoet je veel meer mensen dan als je met z’n tweeën gaat. Je trekt steeds met anderen op, dat maakt het heel leuk.’ Ze was 21, maar ze vond het totaal niet eng of zelfs niet spannend. ‘Ik vond het vooral gewoon heel erg leuk. Ik zie niet zo snel beren op de weg. Misschien niet zo realistisch soms, maar ja. Ik erger me altijd aan mensen die overal moeilijk over doen en overal een “maar” op hebben.’ Ze had geld gespaard voor de reis. ‘Dat was precies genoeg. Als ik iets extra’s wilde doen, ging ik even werken. Zo heb ik een week in een stropdassenfabriek gewerkt om daarna een week op surfkamp te kunnen.’ Ze lacht. ‘Het was iets met labeltjes, verschrikkelijk eigenlijk, niks voor mij. Ik heb ook twee weken op een boerderij in Tasmanië gewerkt, voor kost en inwoning. Dat was iets met planten en kippen.’ In Perth heb ik nog vier weken bij CTV Perth gewerkt, als video-editor. Mijn vak, daar heb ik voor geleerd, dus dat vond ik erg leuk om te doen. Die Australië-reis wilde ik altijd al doen, zo lang ik me kan herinneren. Het was super, ik spreek nog steeds mensen uit die tijd.’

Van Gouden Kooi naar Rechtbank

Terug uit Australië zocht en vond Marjolein werk in de televisiewereld. ‘Ik ging bij Talpa werken, bij de Gouden Kooi. Dat heb ik maar een maand volgehouden. Ik heb twee weken voorbereiding meegemaakt, en de twee weken daarop zat ik in het regisseurshuisje te loggen en mee te kijken met honderd camera’s en mee te bedenken wat allemaal uitgezonden moest worden. Het was totaal anders dan ik verwacht had. Ik vond het verschrikkelijk. Ook de hele televisiewereld vond ik verschrikkelijk. Ik dacht: wat moet ik tussen al deze ellebogenmensen. Ik wilde gewoon leuk mijn werk doen, monteren, verhaaltjes van beelden maken, het inhoudelijke werk. Ik wilde niet bezig zijn met politieke spelletjes op de werkvloer, het ging mij totaal niet om het gezien willen worden. Dus ik heb toen besloten om meteen ook maar uit die hele wereld te stappen.’ Via een uitzendbureau kwam Marjolein in een totaal andere hoek terecht. ‘Ik belandde bij het Openbaar Ministerie als administratief medewerker. Aan die tijd heb ik heel veel goede vrienden overgehouden. Maar ja, het werk was niks. Ik voelde me een tiepmiep. Na anderhalf jaar solliciteerde ik bij de Rechtbank en daar werd ik aangenomen als griffier.’ Dat beviel goed. ‘Ik werkte op het Bewindsbureau, hield me bezig met onderbewindstellingen en ondercuratelestellingen. Soms zat ik bij een rechtszaak, maar ik was vooral aan het uitleggen, controleren, informatie geven en vergaren. Ik zat veel aan de telefoon met mensen met schulden, advocaten en notarissen. Het was een boeiende afdeling, waar zorgvuldig werd gekeken naar wat goed was voor de mensen. Bewindzaken zijn er uiteindelijk om mensen verder te helpen. Het was een hele interessante periode.’

Hoge koorts

Eind 2010 ging Marjolein naar Ghana. ‘Ik had besloten een maand vakantie op te nemen. Ik wilde graag naar Afrika en ik wilde graag vrijwilligerswerk doen. Na veel gegoogled koos ik voor een babyweeshuis in het Ghanese Mampong. Ik ging er in december heen en zou in januari weer terug reizen. Er werkten twee of drie vaste mensen en verder allemaal vrijwilligers. De jongste baby was acht dagen oud, de een na jongste was drie weken en had al drie keer malaria gehad. Het was sneu, maar ik kon het emotioneel wel aan. Ik wist van te voren wat me te wachten stond en ik was blij dat ik wat kon doen. Luiers verschonen, laten drinken en een beetje extra aandacht geven.’ Op kerstavond ontdekte Marjolein dat er iets helemaal niet goed was met haar. ‘Ik voelde me de hele tijd al niet zo optimaal, maar ik weet het aan de warmte. Wat eigenlijk onzin is, omdat ik normaliter heel goed tegen warmte kan. Maar goed, we hadden heel veel moeite gedaan om aan chocoladekoekjes te komen, maar ik kreeg ze niet naar binnen. Ik kreeg

MARJOLEIN

heel hoge koorts en ik ging met een Zweeds meisje dat ik daar had leren kennen, en met wie ik nog steeds heel veel contact heb, naar het ziekenhuis. Veel vrijwilligers daar kregen wel een keertje malaria, dus we dachten dat ik dat ook had. Maar het bleek tyfus te zijn. Dat is een bacteriële infectie die je door besmetting via besmette personen, verkeerd water of eten, of bijvoorbeeld via het sanitair opdoet. Je wordt er wel tegen ingeënt, maar dat heeft bij mij dus niet afdoende geholpen. Misschien ook omdat ik maagzuurremmers gebruik, waardoor bacteriën niet zo makkelijk worden afgebroken.'

'Wat mij nu weer allemaal overkomt'

Marjolein was danig verzwakt. 'Als je tyfus hebt hou je eten niet binnen, en je hebt trouwens helemaal geen eetlust meer. Ik kreeg medicijnen dus de koorts zakte al snel af, maar ik had helemaal geen kracht meer. Ik was helemaal kapot. Dus ik besloot om eerder terug te gaan naar Nederland. Vooral ook omdat Donya, de Zweedse vriendin, ook zou vertrekken. Dan kon ik samen met haar naar het vliegveld in Accra. Een hele onderneming: daarvoor moesten we eerst twee uur met een minibusje naar een stadje reizen, waar we moesten overnachten, en daarna nog eens zeven uur lang met een grotere bus. Zit je daar met tyfus in de hitte in zo'n bus. Maar zelfs toen zag ik er nog wel de humor van in. Zo van: sjongejonge, wat mij nu weer allemaal overkomt.' Maar toen Donya haar op het

vliegveld achterliet in een rolstoel omdat haar vliegtuig twee uur eerder vertrok, voelde Marjolein zich wel heel eenzaam en verlaten. 'Ik zat mezelf daar wel even heel erg zielig te vinden. Toen ben ik heel hard met vrienden en familie gaan sms'en. Ik zat daar trouwens naast een oude man van een jaar of negentig in een rolstoel, een heel hooghartig, dictatorachtig zakenmannetje dat over de hele wereld reisde omdat hij zijn business niet kon loslaten. En toen ik bedacht hoe we daar met z'n tweeën daar in die rolstoelen zaten, volkomen tegenovergesteld van elkaar, vond ik het ook wel weer grappig.'

Animatiemedewerker in Egypte

Terug in Nederland bleek de tyfus te zijn verdwenen. 'Op advies van de huisarts ben ik gestopt met de Ghanese medicijnen en andere antibiotica gaan slikken. Achteraf bekeken had ik dat waarschijnlijk niet moeten doen. In Ghana hebben ze heel veel verstand van tyfus. En die wisseling is er misschien de oorzaak van geweest dat ik er nooit meer helemaal bovenop ben gekomen.' Na drie maanden ziek thuis te zijn geweest, ging Marjolein weer aan het werk bij de Rechtbank. 'Maar elke keer ging het weer mis. Was ik een tijdje volledig aan het werk, stortte ik weer in. Ik weet nog wel dat ik dacht: als iedereen nou even weggaat, ga ik met mijn hoofd op het bureau even een dutje doen.'

Zo moe was ik. Ik was misselijk en duizelig van vermoeidheid. Op een gegeven moment bedacht ik dat het aan het werk lag, en besloot ik wat anders te gaan doen.' Ze grinnikt. 'Ik ging naar Egypte. Daar werkte ik 70 uur per week als animatie-medewerker in een enorm hotel. Overdag sportactiviteiten met de gasten doen en 's avonds dansoptredens, karaoke en quizen presenteren en zo. Het was niet mijn slimste zet ooit. Ik heb het tweeëneenhalve maand volgehouden. En toen lag ik ziek op mijn hotelbed en ik bedacht: ik moet grenzen stellen. Ik ga 20 uur per week werken en niet meer dan dat.'

Opbouwen

Ze kwam terug in Zwolle, logeerde een tijdje bij een vriend op zolder omdat ze haar huis had onderverhuurd, en verbleef een paar weken bij haar ouders die inmiddels een Bed & Breakfast waren begonnen in Frankrijk. 'Ik heb daarna nog geprobeerd om bij een hotel te werken, maar na één avonddienst van acht uur moest ik alweer vijf dagen bijkomen. Dus dat was 'm ook niet. Op een gegeven moment besloot ik toch maar een uitkering aan te vragen, omdat al m'n spaargeld op was.' Marjolein bleek geen recht op een ziekteuitkering te hebben. 'Het werk in Egypte was via een Zwitserse organisatie, en als je meer dan drie maanden bent uitgeschreven uit Nederland, heb je nergens meer recht op en heb je ook geen poot meer om op te staan. Ook al heb je jaren gewerkt. Uiteindelijk kon ik wel een bijstandsuitkering aanvragen. En daar kun je gelukkig ook goed van leven. We zijn bij het UWV overeengekomen dat ik voor 16 uur per week werk moest zoeken. Ik ben met vrijwilligerswerk bij de lokale omroep begonnen om te kijken hoe ik het weer kon opbouwen, en uiteindelijk werd ik er eindredacteur van de kabelkrant voor 16 uur per week, op vrijwillige basis. Helaas hebben ze er geen betaalde banen. Dat is zeer spijtig, want ik vind het heel leuk werk, vooral het geregel en georganiseer. Ik heb een andere baan moeten zoeken.' Inmiddels werkt Marjolein bij een Bed & Breakfast. 'Ik check gasten in en ik maak schoon. Ook leuk om te doen.'

Positieve instelling

Of de toestand ooit verbetert, weet Marjolein niet. 'Soms denk ik dat het weer helemaal perfect gaat, maar dat is dan in een adrenalinevlaag van enthousiasme of zo. Ik denk eigenlijk dat mijn situatie een soort status quo betreft. De tyfus heeft iets kapot gemaakt. Sommige mensen hebben dat na de ziekte van Pfeiffer, anderen na een griepje. Ik denk dat er iets mis is met mijn lever. Ik heb alles geprobeerd. Drie internisten hebben me onderzocht en konden niets vinden. Twee ervan deden het af als gezeur, gelukkig nam de derde me wel heel serieus. Maar die kon ook niets vinden. Toen heb ik het nog een tijdje elders gezocht: acupunctuur, chakrathapie, hypnotherapie, haptonomie, voetreflexologie, noem maar op. Niets hielp. Een osteopaat zei dat mijn lever zich merkwaardig gedroeg, en dat zei de voetreflexoloog ook. Maar ja, wat doe je eraan.' Hoe het ook zij, Marjolein is nooit haar positieve instelling kwijtgeraakt. 'Ik kan er nooit goed tegen als mensen zich slachtofferig opstellen, dus dat wil ik zelf ook absoluut niet doen. Tegen sommige dingen die gebeuren kun je niet zoveel doen, maar je hebt ook heel veel zelf in de hand. Wat ik lastig vind is dat ik veel meer wil dan ik kan. Ik moet mijn grenzen accepteren en respecteren. Gelukkig ben ik tegenwoordig wel wat rustiger dan voorheen. Eerder moest ik als fervent avonturier altijd een avontuurlijke reis of dergelijke in het verschiep hebben om naar toe te leven. Nu vind ik het opbouwen van een werkbaar leven ook al een hele uitdaging. Bovendien heb ik sinds vier maanden een vriend en we hebben het heel leuk samen. Ik voel me met hem de grootste gelukvogel van de wereld.'

Marjolein kijkt peinzend voor zich uit. 'Ik geloof in een Groot Zijn. Er is iets dat veel en veel groter is dan wij mensen kunnen bevatten. En wat mij betreft is het ook niet nodig om alles te begrijpen. Je hoeft niet alles uitgelegd en verklaard te hebben. Dingen gebeuren. En die dingen kun je op een negatieve manier benaderen, maar ik ga voor de positieve wijze. Door al die gebeurtenissen komen er zaken op je pad die je anders niet had meegemaakt. Ik kijk gewoon wat er gebeurt, met als uitgangspunt: het leven is mooi.'

(on) GEHOORD

De hoogste verschijningsvorm van
de eenzaamheid is het individu
Sándor Márai

Ook al denk je dat je het bent,
als je het niet doet ben je 't
niet. Maakt niet uit hoe hard je
rent, maakt geen reet uit wie 't
ziet.
Hausmagger

Spelende kinderen. Het had iets
beangstigends. Als het gedartel
van jonge tijgerwelpen die binnen
niet al te lange tijd zullen
opgroeien tot menseneters.
George Orwell.

Stuur het bakboord achteruit
Bak het stuurboord boven 't kruit
Alle hens het spuigat uit!
Leonhard Huizinga - Olivier & Adriaan

Als stemmen echt
wat uit zou maken,
was het allang
verboden!
(Op een raam geplakt)

"Ik doe even rustig aan, ik moet niet te snel
weer iets gaan doen", aldus GroenLinks-
clown Tofik Dibi, die gedwongen is de
Tweede Kamer te verlaten met een dikke
vette wachtgeldregeling. (Elservier.nl)

'Het belangrijkste is dat hij aardig is', aldus
een Chinees die 50 miljoen euro uitlooft aan
de man die het hart van zijn dochter weet
te veroveren. (volkskrant.nl)

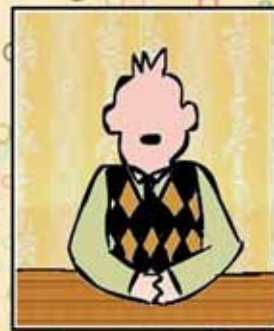
Als ik die envelop in m'n binnenzak heb,
dan krijg ik een warm hart en pleit ik
beter", zegt advocaat Theo Hiddema altijd
tegen wanbetalende cliënten, die nog
een laatste kans krijgen om de duizendjes
contant mee te nemen naar de rechtszaal.
(Telegraaf.nl)

Ik ga eenmaal
per week naar de
dramatoloog. Die maakt
je kleine problemen
heel groot. Word je
een stuk interessanter
van. Wim de Bie

Ebbe Rost van Tonningen:
'Mijn moeder heeft ons
min of meer opgegeten'
(nujij.nl)

'Het is net een filmset,
en ik speel eindelijk mee
in de hoofdrol. Ik voel mij
gelukkig', zegt de Belgische
stuntman die tot nu toe
altijd was veroordeeld tot
onzichtbaarheid, als hij een
roze ananas uit een boom
heeft weten te hakken tijdens
zijn deelname aan Expeditie
Robinson.

WANLIJNER

De doofpot
verwijt de ketel steeds
vaker dat de beerput
zwart ziet.

De Ouderwetse Keuken

Initiatieriten zijn er over de hele wereld. Jongens moeten laten zien hoe sterk en dapper ze zijn, meisjes worden beoordeeld op hun huishoudelijke vaardigheden en charmes. Slagen ze voor de test, dan zijn ze officieel volwassen.

Nederlandse bijna-volwassenen hoeven geen leeuw te doden of dagenlang te dansen en te zingen. Wij hebben de studententijd, een mengeling van onderwijs, feest en sociale experimenten zoals nieuwe vrienden maken en zelfstandig wonen. Ik had vriendinnen die vooral met dat laatste nauwelijks wachten konden, maar voor mij hoefde dat op kamers gaan niet zo nodig. Thuis had ik het goed en ik was nogal op mijn gemak gesteld.

Mijn goedkope kamertje onderin het souterrain van een studentenhuis in mijn nieuwe studentenstad betrok ik dan ook met lage verwachtingen, waaraan de werkelijkheid precies bleek te voldoen. De wc stroomde regelmatig over, het doucheputje schoonmaken bleek een weerzinwekkende klus en in de keuken stonden altijd wel pannen met beschimmelde inhoud. Ons slonzige huishouden leidde tot vervelende discussies, bijvoorbeeld over wie die week de vuilniszakken aan de straat zou zetten. Ruzies begonnen ook vaak met woedende kreten uit de keuken, gevolgd door uitroepen zoals 'wie heeft mijn laatste boterham opgegeten?'. En waar mijn ene huisgenoot zich maandenlang depressief opsloot in zijn kamer, bleek een ander een nieuwsgierig Aagje dat onaangekondigd met een pot thee kwam binnenvallen als ik bezoek had onder de noemer 'gezellig toch'.

Culinair gezien ging er echter een wereld voor me open. De eerste keer dat ik gevulde Mexicaanse taco's at, vergeet ik nooit meer. Dat je iets uit een pákje kon koken en het eindresultaat met je handen mocht opeten terwijl de inhoud eruit droop, ongelooflijk. Bladerdeegpakketjes met zachte kaas erin, met sla uit een zakje ernaast. Arme-luischocolademousse: chocoladevla met drie stevig opgeklopte eiwitten er doorheen. Uit mijn studentenboek leerde ik eenpansgerechten klaarmaken en de zoveelste maaltijdvariatie met goedkope prei in elkaar draaien. Dat je met crème fraîche elke saus een oppepper kan geven. Het wonder van een theelepeltje suiker bij de tomatensoep.

Het leukste van koken in mijn studententijd was dat ik tot inventiviteit werd gedwongen, vooral aan het einde van de maand. De vraag was dan niet 'wat zal ik eten', maar 'hoe krijg ik iets eetbaars op mijn bord'. Na nauwgezette inspectie van de voorraadkastjes en de restjes van de week stond er meestal genoeg op het aanrecht om een heerlijk vullende, lekkere soep van te maken. Paar sneetjes oud en dus geroosterd brood erbij en voilà!

STUDENTENSOEP!

Nodig:

Alle soorten groenten, in kleine blokjes gehakt. Hoe kleuriger de samenstelling, hoe beter. Restjes vlees, rijst, pasta of aardappels in blokjes. 2 bouillonblokjes voor 1 liter soep. Kruiden, vers of gedroogd. Twee eetlepels olie of boter.

Bereiding:

Verhit de olie of boter in de pan en fruit de groenten (de hardste zoals ui en winterwortel eerst, daarna de zachtere groenten). Bak het vlees even mee. Doe een liter koud water erbij en de bouillonblokjes, laat aan de kook komen en zet het vuur laag.

Na 10-15 minuten de rijst, pasta of aardappels toevoegen. Zijn deze ingrediënten al gaar, dan hoeven ze alleen door en door verwarmd te worden. Anders net zo lang koken tot ze gaar zijn.

Weetje:

Maaltijdstrestjes of kliekjes kun je twee tot drie dagen in een afgesloten bakje in de koelkast bewaren. Zet ze eerst even in een bak koud water tot het restje goed is afgekoeld en plaats het bakje dan pas in de koelkast. Warm de restjes door en door op voordat je ze opeet.

BOUWNIJVERHEID

Ooit kocht ik bij een bouwmarkt een zelf in elkaar te sleutelen boekenrek. Voor boven, op de overloop. Teneinde enige orde in mijn boekenchaos te scheppen. Het was zo'n goedkoop bouwpakket van acht blankhouten palen voor de verticale constructie, en zo'n zesentwintighonderd achtenvijftig plankjes voor de horizontale constructie. Bijgesloten waren ongeveer enige miljarden schroeven en bouten en moeren en andere ondefinieerbare metalen objecten.

Doe ik even, dacht ik, en ik ging nog niets vermoedend, opgewekt aan de gang. Ik legde boormachine, decoupeerzaag, waterpomptang, popnageltang, elektrische schroevendraaier, verlostang, klauwhamer, moker en EHBO-doos klaar en pakte de gebruiksaanwijzing.

'Plaats onderdelen A, B, C en D horizontaal 90 graden ten opzichte van onderdelen A1, Bs, Cx en dQ', stond er geloof ik. 'Steek de elektrolytisch verzinkte inbusbout M12 x 40 in gat XY-kwadraat en draai hem vast met de bijbehorende roestvaststalen multimoer M12'. Toen moest ik al een beetje huilen. 'Neem plank 3Q en plaats hem optisch bekeken waterpas op de integraal afgeschuinde in verstek gezaagde paal 24Y, zodat de radus van de geïmpregneerde driekwarts plank 26,83 cm keer pi is en monteer de vleugelmoer met behulp van de waterpomptang met een kracht van 17 op de schaal van Rigter tegen de Azobé geverniste zwaluwstaart.' Toen moest ik al veel harder huilen. 'Neem de planken min b plus of min de wortel uit b kwadraat min 4ac gedeeld door 2b en plaats ze tapsgewijs kruislings in een hoek van cosinus 3x maal tangus 32 over de gelamineerde drietangsconstructie van de planken labda en beta, waarna u, als de haan driemaal kraait, de 27 diknagels over uw rechter schouder gooit in oostelijke richting en over uw linker schouder weer opvangt met uw elektromagnetische schroevendraaier'. Zoiets stond er volgens mij. Ik kon het niet meer zo goed lezen, want ik moest nu wel heel erg hard huilen.

Uiteindelijk heb ik de met tranen doorweekte gebruiksaanwijzing verfrommeld en ben op eigen inzicht bezig gegaan, varend op mijn intuïtie. Nu heb ik buiten dus een enorme, blankhouten tuinbank staan. Ik kon er niks anders van maken. Echt niet. Help me onthouden dat als ik ooit zelf bijvoorbeeld een wandtafel in elkaar wil zetten, dat ik dan een bouwpakket voor een keukenkastje koop. Dan komt het vast goed.

Puntenslijper

